

UJ KÖNYVEK.

Brandes: Korok, emberek, írások. Ford. Lengyel Géza. Budapest, Révai, 1914. (Világkönyvtár.) 8-r. 342 l. — Ezen nem épen találó cím alatt foglalja össze a magyar fordító Brandes Emberek és művek cz. kötetének hat jellemképét. Öt íróról (Zola, Maupassant, Tolsztoj, Dosztojevszkij, Ibsen) ad bennük Brandes képet s egy politikusról (Clemenceau); ez utóbbi, noha nagy vervevel van írva, nem igen illik az öt műkritika közé. A tanulmányok nem egyenlő értékűek. A mi az értekezést, fejtegetést tanulmánynyá emeli, az új szempontok s az előadás választékossága, az mindben megvan, de nem mindig olvad össze teljes harmoniába bennük a tudomány és művészet; a Zola-tanulmány p. o. az előbbi követeléseit föláldozza az utóbbinak, Ibsen jellemrajzában pedig túlságosan, sőt helyenként szerénytelenül előtérbe állítja az író a maga személyét s egy-egy állítása úgy hangzik, mintha magasztalásba rejtett kicsinylés akarna lenni. Bántó az az érzéketlenség is, melylyel Brandes a lelkétől idegen szellemi áramlatok és nyilvánulások iránt viseltetik (p. o. a kinyilatkoztatott vallások, főként a katolikus vallás iránt). Igazi mestermű azonban — mint jellemzés kiváló, mint olvasmány gyönyörködtető — Maupassant jellemzése. A kötet elé Pogány József irt rövid tájékoztatót. A nem valami mély dolgozat Brandest méltatja, de nem az író, hanem a politikáját. Elhibázott vállalkozás, s a bevezetés nem méltó a kötethez.

Jókai Mór: Börtön virága. — A hol a pénz nem Isten. Budapest, Révai, 1912. 8-r. 160 + 168 l. Ára 4 K. — Két rövid regény, a második modern robinsonád Jules Verne modorában.

Jókai Mór: Félistenek bolondságai. — Sírköalbum (Kathláneth). Budapest, Révai, 1912. 8-r. 118 + 127 l. Ára 4 K. — Az előbbi Jókai leg-sajátságosabb alkotása: félig dráma, félig elbeszélés a római történet egy pár híres és hírhedt alakjáról (Caesar, Cicero, Cato, Clodius stb.), szatirikus hangon, torzító tendenciával.

Jókai Mór: Forradalom alatt írt művek. Budapest, Révai, 1912. 8-r. 318 l. Ára 4 K. — Jelen kötet második kiadás, az első 1875-ben jelent meg, a jubiláris kiadásból azonban elmaradt. A kiadó nem változtatlanul nyomatta le a régi kiadást, hanem kiegészítette Jókainak azon régibb ujságcikkeivel (17) és apróságaival (34), melyek eddig még összegyűjtve, kötet alakjában nem jelentek meg.

Jókai, Olcsó. Budapest, Révai, 1914. K. 8-r. Ára számonként 40 f.

191—200. A lélekidomár. 120 + 137 + 124 + 137 + 123 l.

201. Egy nagy élet apró emlékei. I. Tavasz sugarak. Bevezetéssel és jegyzetekkel ellátta dr. Kéki Lajos. 61. l. — Jókai közvetlen, kedves visszaemlékezései gyermekkorára.

202. A Nemzeti színház multjából. Bevezetéssel és jegyzetekkel ellátta Ady Lajos. 62 l.

203—207. A gazdag szegények. 141 + 207 l.

208—210. Asszonyt kísér — Istent kísért. 166 l.

Kazinczy Ferencz: Az amerikai Podocz és Kazimir keresztyén vallásra való megtérése. Bessenyei német eredetijével együtt kiadta és bevezetéssel

ellátta Weber Arthur. Budapest, Akadémia, 1914. (RMK. 34.) 8-r. 58 l. 1'60 K. — Weber Arturnak sikerült megtalálni Kazinczy Amerikai Podoczának nyomtatott eredetijét, melyről eddig csak bizonytalan híreink voltak, s azt sem tudtuk, megjelent-e nyomtatásban Bessenyei Amerikanerje. (Czíme, a mint a Webertől talált példány igazolja, Der Amerikaner s nem Die Amerikaner.) Weber a két szöveget, Bessenyei német eredetijét és Kazinczy magyar fordítását, párhuzamosan, egymás alatt közli, és — a mint rendjén van — diplomatikai hűséggel. A kiadó bevezetése rövid, ügyes tájékoztatás, de meglátszik, hogy kezdő, kiadásban még nem jártas szakember készítette: Kazinczy fordításának ajánlását beleerőszakolja a szövegbe, az előszavát meg s a követő költeményeket a bevezetés jegyzeteibe, a mi formátlaná teszi a dolgozatot. Mind ennek hátul, függelékben lett volna helye. A bevezetésnek az állítása, hogy Bessenyei magyar munkáit is valószínűleg előbb németül írta meg, noha látszólag Bessenyei kijelentésén alapul, nyilvánvalóan téves.

Kozári Gyula: Pascal. Az »Emberi okmányok« második kötete. Budapest, Szent István társ. 1914. N. 8-r. 304 l. Ára 8 K.

Könyvtár, Magyar. Budapest, Lampel, 1914. K. 8-r. Ára számonként 30 f. 740—42. *Coleby és Knoblauch*: Az igazgató úr. Családi komédia négy felvonásban. Ford. Mikes Lajos. 128 l.

743. *Lakatos László*: Lancelot és egyéb történetek. 66 l.

744—45. *Hal Godfrey*: Miss Semaphore megifjodásának csodás története. Ford. Benedek Marcell. 128 l.

746. *Tarczai György*: Felvidéki históriák. 59 l.

747—48. *Vörösmarty Mihály*: Csongor és Tünde. 125. — A dráma pusztá szövege, egy szó bevezetés, jegyzet, magyarázat nélkül.

749. *Guy de Maupassant*: Monsieur Parent. Ford. Benedek Marcell 56 l.

Könyvtár, Olcsó. Budapest, Franklin, 1914. K. 8-r. Ára számonként 20 f. 1742—45. *Dr. Márki Sándor*: Történet és történetírás. 138 l.

1746—49. *Gróf Andrássy Gyula*: Bosznia okkupációjáról. 1878 nov. 30-án, decz. 6-án és 14-én tartott három beszéde. Bevezette Wertheimer Ede. 132 l.

1750—51. *Gróf Andrássy Gyula*: A száműzött Rákóczi. 60 l. — A kis füzet, mely először mint ujságcikk a Magyar Hirlapban jelent meg, Szekfű Rákóczi-könyvének bírálata. Ez a komoly, higgadt, tárgyilagos, mélyen járó és nagy tudományos készültséggel megírt bírálat rászolgált arra, hogy jelen alakjában kiemeltessék a napilap gyors feledésbe tűnő hasábjából.

Mező Ferencz dr. Deák Ferencz viszonya Zalaszentgróthoz. Zalaszentgrót (Nagy Sándor) 1914. 18 l. — Zalaszentgróton »országrengető, következményeiben kiható cselekedeteket — kivéve mégis a védegyelet érdekében tartott beszédét — nem igen vitt véghez« Deák — mondja maga a szerző. Mégis jól tette, hogy azokat a szálakat, melyek Deákot a zalamegyei városkához fűzték, részben eddig föl nem használt források alapján (szóbeli közlések, kaszinói jegyzőkönyvek) összeszedte.

Német philológiai dolgozatok. Budapest, Pfeifer, 1914. N. 8-r.

IX. *Czinkolszky Jenő*: Oswald újbányai jegyző német verses elbeszélése a XIV. századból. 68 l. 2'50 K.

XI. *Trócsányi Dezső*: Humboldt Vilmos nyelvbölcslelete. 62 l. 2 K.

Wagner Richard: Művészet és forradalom. Ford. Gy. Alexander Erzsi és Radvány Ernő. Budapest, Révai, 1914. 8-r. 304 l. 1'90 K. — A nagy zeneszerző önéletrajzi vázlatán kívül hét tanulmánya, köztük az a jelentős dolgozat, melyről a magyar kötet nevét kapta; a többi a szerzőnek részint zeneelméleti, részint társadalmi nézeteit világítja meg.